

Izhaja vsak dan

izdaja ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Prejemne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) * mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglasne in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. Cene oglasov 16 stotink na vrsto petit; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Vojna v vzhodni Aziji.

(Brzobjavne vesti.)

Podrobnosti o bitki pred Port Arturjem.

TOKIO 14. Reuterjev biró priobčuje poročilo admirala Togo o bombardiranju Port Arturja od 10. t. m. Dve japonski torpedovski flotili ste se približali v noči vходу v pristanišče. Flotila je začela polagati mine kljub močnemu streljanju ruskih baterij. — Druga flotila je zadela južno od Liantiesana na šest ruskih torpedovk. Nastal je polurni boj na kratko daljavo. Ruska flotila se je umaknila premoči. Japonci so imeli 8 ranjenih in 7 mrtvih. Prva flotila je napadla 2 ruski torpedovki, ki ste prišli iz odprtega morja. Boj je trajal eno uro. — Japonci so imeli 2 mrtva in 4 ranjene. Na to je japonska eskadra bombardirala kroz 4 ure trdnjavo. Baterije so na streljanje odgovarjale, nobena japonska ladija ni bila poškodovana.

Ob 2. je vstavila japonska eskadra streljanje.

LONDON 14. O zadnjem napadu Japoncev na Port Artur poročajo iz Negakija sledeče podrobnosti: Pomorska bitka je bila baje za Japonce uspešna. Več ruskih križark je bilo zadetih od japonskih krogelj. Ruske ladje so imele precejšnje zgube in so se morale umakniti. Tudi v mestu je baje veliko škode; ruske baterije so živahno odgovarjale. O japonskih zgubah ne dopusti japonska cenzura nobenih objav.

PARIZ 14. Iz Port Arturja v Čifu dopelji angleški parnik poroča, da je bil »Retvizan« dvakrat zadet od japonskih krogelj. Tudi stanovanje generala Volkonski-ja je bilo poškodovano. Tisoče Kitajcev dela na utrdbah Port Arturja ob kopni strani.

Praske med predstražami.

LONDON 14. Iz Tientsina se poroča o novi bitki, v kateri so baje zmagali Japonci. Navidezno se gre za ruski boj predstraž, katerega Japonci povečujejo, da bi pripravili Kitajce na svojo stran.

Dementi.

GENOVA 14. Vest, da hoče Japonska kupiti več italijanskih vojnih ladij, se demantira.

Gibanje japonskih čet. — Mir v Port Arturju in Vladivostoku.

PETROGRAD 14. General Zilinski poroča od 12. t. m.: Glasom korejskih časopisov se je izkrcalo v Činampo 18.000 Japoncev, ki so marširali proti Pengjangu. V Kjenjengu se je izkrcalo 500 Japoncev, ki so se podali s prej došliimi 2000 mož proti Čenjengu. V Port Arturju in v Vladivostoku je vse mirno. V Mandžuriji ni japonskih čet.

PODLISTEK.

Teodora.

Povest.

Hrvatski pisatelj Evgenij Kumčić, prevel J. S.

Drugi del.

— Ker sem ugibal, da-li dobim danes plačo od vas? Iskali so vas tudi drugi delavei in rekli so mi, da vas bodo tožili, ako jutri ne bode denarja.

Laris je potegnil listnico iz žepa ter mu naštel nekoliko goldinarjev na račun v veliko in od vapna zamazano roko.

— Hvala, gospod! A kedaj dobim ostalo? Je vprašal zidar, uprši v Larisev obraz svoji mali sivi in motni očesi.

— Reci vsem, da vsaki dobi svoje. Jaz pojdem še danes na Reko.

— Ko vam pride tast, bo lahko! — je zategnil Sandro usta in mu namignil.

— Ne brbljaj! To ne briga tebe!

— Oprostite, gospod! Je zganil Sandro z ramen in je pogladil svoje šilasto teme, ostrizeno do kože.

Sandro je bil bolj visok in zategnen človek, visokih ramen, rdečega lica, razku-

Hvaležnost ruske vlade.

LONDON 14. »Standard« je prejel iz Tokija vest, da je ruska vlada posredovanjem francoskega rezidenta v Seulu izročila japonski vladi 2000 jenov, da s tem dokaže svojo hvaležnost za negovanje ruskih mornarjev, ki so bili ranjeni pri Čemulpu.

Kuropatkin v Moskvi

MOSKVA 14. Ko so Kuropatkin po zdravili zastopniki plemstva in stanov, izjavil je on, da je Rusija že težje skušnje prestala, ali je izšla iz boja vedno kakor zmagovalka. Ne da bi podcenjevali sedanje težkoče in ne da bi zmanjševali moč in sposobnosti sovražnikov, morejo Rusi vseeno s popolnim mirom iti v boj, ko so ga začeli Japonci.

Japonski ataš. Ruski komitè.

PARIZ 14. (Havas). Japonski poslanik je izjavil, da ni res, da bi japonski vojaški ataš, princ Ithio, zapustil Pariz radi Martinijeve zveze o špijonaži.

Ruski damski komitè, ki se je osonal tukaj v svrhu pobiranja milodarov za ruske ranjenike, je odposlal danes prvo pošiljko, v katerej so bila zdravila in obleke. Ravnotako je odposlala zveza francoskih žena 100 postelj za bolnišnice.

Kontrebanda.

LONDON 14. Reuterjev biró poroča iz Port Saida, da je ruska križarka »Dmitrij Donskoj« včeraj vstavila s strelom iz topa severno od Damietta angleški parnik »Mortlake«. Ruski častniki so se podali na parnikov krov, pregledali listine ter parnik pustili na slobodo.

Avstrijska zbornica.

(Brzobjavno poročilo.)

DUNAJ 14. Predsednik Vetter je otvoril sejo ob 10. in pol uri predpoludne. Čitanje došlih vlog se je vršilo doslovno. Med vlogami je tudi interpelacija posl. dr. Rizzi-ja in drugov za ministra predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari in za ministra za uk in bogočastje, glede postopanja z italijanskimi dijaki na dunajskem vseučilišču povodom zadnjih dogodkov. V interpelaciji se omenja, da so bili italijanski dijaki, ki so do sedaj mirno obiskovali to vseučilišče, povodom zadnjih nemirov na dunajskem vseučilišču, izpostavljeni, enakim napadom, kakor drugi nemški kolegi. Italijanski dijaki so bili vrženi iz aule, ker so se medseboj posluževali italijanskega jezika. — Taki dogodki, ki po kratkem času sledijo onimi v Inomestu najodločnejše potrjujejo potrebo vstanovitve italijanskega vseučilišča, da se zamorejo italijanski dijaki mirno baviti s

štrane plave brade. Njegov zabuhli obraz je bil pri sencih ozek, a navzdol vedno bolj širok. Dolga ustnica mu je bila debela in zasukana. Ves je bil pomazan z vapnom, po laseh, po ušesih, po dolgem nosu, okroglem in debelem na kraju, po rdečem vratu in po razgaljenih prsih. Na sebi je imel pisano srajco in modre hlače, sama krpa na krpi.

Ko je Laris izišel iz hiše na vrt, ki se je stezal za njo po obronku, izvadil je Sandro Bernara iz žepa pisan robe in ga odmotal. V robu mu je zablestela zlata ura na zlati verižici. Sandro je privzdignil uro do ušesa pa šepnil: »Kako lepo teče!« Zatem jo je ogledal, zamotal v robe in utaknil v žep z onim denarjem, ki mu ga je bil dal Laris. Zidar je začel mazati zid v sobi in krivo živigati neko italijansko pesmico; in skoro se je domislil nečesa, vrgel zidarstvo žlico v kot, pa odšel v krmo, pevajoči tiho: »Addio, mia bella, addio!«

Rikardo je prišel v vrt za svojo novo hišo, ko je padal mrak na morje in otoke. Sprehajaje se po zapuščenih stezicah je pregledal to in ono in razmišljal je, kako uredi vrt in kje odpre nove poti. Ko je bil na vrhu vrta, je opazil niže dve ženski, pa jima je šel nasproti, da se je srečal z njima ne-

svojimi nauki. Ti dogodki so provzročili ne samo pri italij. dijakih, ampak tudi pri vsem italijanskem prebivalstvu najnepovoljniji utis. Italijani vidijo v tem prikrajševanju na svojih pravicah kakor državljani in pomanjkanje na gostoljubnosti, katero so vedno uživali na Dunaju. Interpelantje vprašajo, hoče li minister storiti shodne korake, da bodo uživali italijanski slušatelji osebno varstvo in izvrševanje svojih akademskih pravic kakor drugi kolegi?

DUNAJ 14. Dobesedno čitanje došlih vlog je trajalo do 2 in pol popoldne. K prvi peticiji je predlagal poslanec Fressl dodatek k zapisniku. Posl. Kramar je zahteval, naj se konstatira razmerje glasovanja, na kar so Čehi, Italijani in Jugoslaveni zapustili dvorano za preprečiti sklepnost zbornice. Predsednik Kaiser je zaukazal v smislu poslovnika v varnost dvomiljivega izida poimensko glasovanje. Predlog Fresslov je bil s 102 proti 7 glasom odklonjen. K drugi peticiji je predlagal Fressl tajno in poimensko glasovanje; predlog je bil sprejet.

Vsa sedemurna seja je bila izpolnena z čitanjem došlih vlog in poimenskih glasovanjih. Koncem seje je predlagal posl. Skala imenovanje grajalnega odseka proti posl. Wolfa, kateri ga je v sobotni seji nazval »starim potepuhom«. Predsednik je obljubil tej zahtevi ugoditi. Prihodnja seja se bo vršila jutri.

Ogrska zbornica.

(Brzobjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 14. Posl. Czernoch je prosil vlado, naj pri izterjanju davkov ne zaračuna zamudnih obresti. Glede stališča narodne stranke je rekel govornik, da nima ista povoda zaupati ministerskemu predsedniku ter mora izvrševati najstrožjo opozicijsko kontrolno. Posl. Hollo je polemiziral proti zadnjemu govoru Tiszovemu in stavil sklepni predlog naj zbornica ne preide pred rešitvijo proračuna za leto 1903. v razpravo indeminetne predloge. Po govoru posl. Pavla Kovacza (nar. stranka) je bila debata prekinjena in odložena na sredo.

Na to je povzel besedo ministerski predsednik grof Tisza ter podal zbornici pregled o budočem programu delovanja.

Vlada namerja, da se najprej razpravlja o rekrutni predlogi. Potem pride na vrsto proračun za l. 1903. in razprava o provizorični pogodbi za vravnavo trgovinskih odnosov z Italijo, katero je sklenila vlada l. januarja t. l. in slednjič razprava hrvatskega provizorija. Ako konča zbornica te 4 predmete do velikega tedna, bo predlagala vlada dvedenske počitnice. Če se pa razprava ne do-

kako v sredi vrta, kjer sti bili dve klopi. Sel je.

— Rikardo, kasno je že, ga je opozorila žena Lucija.

— Rekel sem kočijažu, naj pride okolo osme, odgovoril jej je mož in vprašal takoj: Ali sti bili do sedaj v Knežiču?

Lucija mu je rekla, da sti bili, on pa jima je začel pripovedovati, kako hoče preurediti vrt, kako zgraditi hišico za cvetje in nasaditi plemenitega drevja. Ko je začel govoriti tudi o kipih, ki bi bili vrtu v poseben okras, in o lepem studentu ali vodopadu, mu je segla Teodora v besedo:

— A kje vzameš toliko denarja? ga je vprašala oštro.

— To je moja skrb, jo je zavrnil Laris in jo pogledal ježno.

Lucija je obrnila svoji veliki črni očesi na oba ter ju zaprosila ljubeznjivim pogledom, naj se izogneta vsakemu prepiru. Lucija je bila lepa gospa, vitkega in visokega stasa, kakor sestra, ali bledega in tužnega lica. Njena zakonska sreča je bila kratka. Dve leti že je žena Larisu, ki jej je zastrupil življenje. Otrok nista imela. Teodora je mrzila Larisa in očitila mu je ob vsaki priliki, da je onesrečil nje sestro. Sedaj je

vrši, se počitnice prikrajšajo. V slučaju, da preostane pred velikim tednom še časa, bo zbornica razpravljala o interpelacijah, imunitetnih stvareh in peticijah. Po velikonočnih počitnicah namerava vlada predložiti razpravo o investicijah; potem bo zbornica razpravljala o vravnavi plač županijskih uradnikov in notarjev, o maticah in o civilno pravnem redu. Istodobno se bo pečal finančni odsek s proračunom za 1904. Minister je rekel, da bo vlada še pred velikonočnimi počitnicami predložila proračun za l. 1904. Po Tiszovem govoru je bila seja zaključena.

Brzobjavne vesti.

Grof Khuen Hedervary.

DUNAJ 14. Cesar je poveril ministru a latere, grofu Khuen Hedervaryju, funkcije kancelarja kr. ogrskega reda sv. Štefana.

Avdijsenca.

DUNAJ 14. Danes predpoludne je sprejel cesar na splošnih avdijsenah tudi deželnega glavarja istrskega dr. Ludvika Rizzi-ja.

Parobrodno društvo.

HAMBURG 14. Danes objavljeno letno poročilo Hamburško-ameriške črte izkazuje čistega dobička 22 milijonov mark. Za odpise in pomnoženja trgovinskega brodogoja se je določilo 14 milijonov mark.

Knez Ludvik Windischgratz umrl.

DUNAJ 14. Generalni vojni inspektor knez Ludvik Windischgratz je umrl danes opoludne.

Cesar Viljem.

DOVER 14. Cesar Viljem je dospel semkaj danes popoldne. Po kratkem pogovoru z nemškim konzulom je nadaljeval svoje potovanje.

Senator umrl.

PARIZ 14. Senator Trarieux je danes, umrl.

Dogodki v Macedoniji.

CARIGRAD 14. Na posredovanje civilnih agentov je bila že več let viseča cerkvena afera v Strumici s tem poravnana, da se je dovolilo zgraditi novo bolgarsko cerkev.

Podpore za obrti.

DUNAJ 14. V seji stalnega odseka za pospeševanje obrtov, ki je bila danes v ministerstvu za trgovino se je dovolila podpora mizarski zadrugi v Gorici in posojila tvornici za cesljanje lesa v Velikih Munah.

Iz francoske komore.

PARIZ 14. V nadaljevanju posvetovanja zakonskega načrta, tičočega se odstranjenja kongregacijskega pouka, je bil s 318 proti 231 glasovi vsprejet prvi paragraf zakona, ki pravi, da je kongregacijonistom prepovedan vsaki pouk v Franciji.

Teodora dovršila devetnajst let. Bila je krasna deklica, visoka in močna, najdivnejega telesnega sklada, okregla in jedrnata, polna elegantne gibkosti.

Laris je trdil, da ima v glavi neki velik načrt, ki mu donese do dvajset tisoč. Teodora pa si je mislila, da mu ne sme dopuščati, da bi lagal tako drzno, pa mu je pretrgala besedo. Lucija ju je prosila, naj nehata.

— Vsakdo ve že, koliko so vredni ti tvoji načrti! mu je spočitla Teodora. Motiš se, ako misliš, da ti tast...

— A jaz ti pravim, da bi raje umrl, nego da bi od tasta zahteval le en novčič — se je branil Laris.

— Ali si smešen! A zakaj si mu pisal pred nekoliko dnevi v Trst? ga je pogledala Teodora prezirljivo.

— Jaz sem mu pisal, ker je on meni pisal, naj mu javim, kdo mu je osramotil ime, kdo mu je zavel ženo. On je izvedel, čim je došel v Trst, kaj je Malvino, pak me je zaprosil, naj mu pišem, da-li je resnica. Jaz sem mu javil, da je resnica, ali ne vem, kdo mu je.... da, tako sem mu pisal.

(Pride še.)

Urednik zginil.

TANGER 14. (Havas). Urednik »Kölnische Zeitung«, Günter, je šel na srečanje in se ni več povrnil. Mislil se je, da so ga Berberji ubili. Marokanska vlada je nemškega konzula večkrat opozorila na to, da je od Günterja nepremišljeno, hoditi na take izlete.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 14. Ravnatelj za kolonije je izjavil, da je glasem poročila iz Afrike še 5000 Hererov pod orožjem. Odposlati bi treba na pomoč še 800 mož in 2 bateriji. Stroškov ni mogoče še preračunati. Ko se to zgodi, predložila se bo tozadnja predloga državnemu zboru v naknadno odobritev. Zbornica je na to prešla na dnevni red in nadaljevala posvetovanje o vojnem proračunu ter rešila mnoge poglavje. Prihodnja seja jutri.

Ogrska magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA 14. Polpreštni došli vlog je stavil grof Ferdinand Zichy nujni predlog, naj se o rekrutni predlogi takoj razpravlja (Občna pohvala.) Zbornica je seglasno sprejela nujni predlog. V glavni debati je izjavil grof Zichy, da je takoj po pogodbi l. 1867 se glasil naslov o rekrutni predlogi: »za dopolnitev ogrskih pešpolkov«. Ta naslov smatra on važnim in naj se tudi sedaj rabi, da se tako pravna kontinuiteta vtrdi. Ministerski predsednik Tisza je omenjal na izjavo grofa Zichyja, da se je še po letu 1867 vsa vojska imenovala za »skupno armado«, sedaj se ne more premeniti tega naslova. Na to je zbornica soglasno sprejela predlogo v splošnem in v posameznostih brez debate.

Obletnica smrti carja-osvoboditelja na Bolgarskem.

SREDEC 14. (Bolgarska) brzojavna agentura.) Prigodom obletnice smrti ruskega carja Aleksandra II. služil je danes v jutro v kneževski kapeli mitropolit iz Ruščuka mašo zadušnico, pri kateri je bil knez, prestonaslednik prince Boris, ruski poslanik Babnetjev s soprogo, osebe ruskega diplomatskega zastopstva in knežev dvor. — Ravno tako je bila maša zadušnica tudi v katedrali, kjer so bili navzoči ministri, zastopniki Rusije in Srbije, knežev dvor, častniki in uradniki.

Shod staročeške stranke.

PRAGA 14. Ob udeležbi kakih 200 oseb se je danes vršil shod staročeške stranke. Člen gospodske zbornice Matuš je poročal o politiki v zadnjih treh letih ter je predlagal resolucijo, naj shod odobri konkluzijo z Mladočehi in češkimi agrarci. — Uravnanje razmerja s temi dvema strankama prepušča se po potrebi eksekutivnemu odboru. Resolucija zahteva dalje naj se nastavi skupni močje tam, kjer jih do sedaj ni bilo. Tekoča debata je opozoril dr. Bráf na mladočeško ostrakizacijo, čije namena ni popolnoma jasen, ostrakizacija zamore imeti slabe posledice, ker negira parlamentarizem. Češka ostrakizacija zamore zmagati toda niklar častno podleči.

Govornik se je izjavil proti poulični politiki ter je govoril o češkem državnem pravu; on je mnenja, da je treba prej zbrati moč, preden se hoče doseči ta cilj. Govornik je končal s pozivom, naj vsi skupno delujejo z vodilno stranko na prerod in ojačanje češkega naroda.

Rektor dunajskega vseučilišča.

DUNAJ 14. Korešpondenca v visokih šolah javlja, da je upravitelj dunajskega vseučilišča, dvorni svetnik Escherich, na dekane posameznih fakultet pismo, v katerem jim odsvetuje, da bi mu izročili nameravano adreso, v kateri odobrujejo njegovo držanje

v pretečenem tednu, ker da se mora izogniti vsemu, kar bi moglo poostrežiti že tako rapete oduščaje.

Grof Goluchowski v Lvovu.

DUNAJ 14. Minister za vnane stvari, grof Goluchowski, je danes v jutro odpoval v Lvov.

Nadomestne volitve za bolgarsko abranje.

SREDEC 14. Pri večerajših nadomestnih volitvah za sobranje je dobila vladna stranka vseh 20 mandatov.

Iz srbske skupščine.

BELIGRAD 14. Skupščina je v sprejela v prvem čitanju z 94 glasovi proti 32 protiračun, izdelan po finančnem odseku v sporazumu z vlado.

Laška univerza in jugoslovansko dijaštvo.

Z Dunaja nam prihajajo čudni glasovi o nekem zblizanju slovenskih in laških dijakov, o skupnih posvetovanjih in navdušenih sprejemih, na katerih — ako smemo verovati listu »Piccolo«, — so baje slovenski dijaki zapeli na čast laških tovarišev himno društva »Lega nazionale«, to je onega društva, katero nima drugega namena, nego da nam že v najvažnejši mladosti odnjojuje naše otroke in katero v ta namen ustanovlja povsodi mej slovenskim in hrvaškim prebivalstvom na Primorskem laške raznarodovalne šole in otroške vrte.

Te vesti so tako čudne, da jih skoraj ne moremo smatrati resničnimi.

Mi umejemo težavni položaj naših dijakov na Dunaju, kjer so na nemškem vseučilišču, mej nemškim dijaštvom in prebivalstvom vpostavljeni mnogokrat surovim napadom in to samo radi svoje narodnosti; umejemo tudi, da jim je v takem položaju dobro došel vsak zaveznik, kakor smatramo tudi na sploh koristnim, da se v danem momentu sklepa kompromis s političnim nasprotnikom v svrhu, da se doseže kak višji cilj. Sedaj smo ravno mi večkrat apelirali na svoje sodeželane laške narodnosti, naj dobro razmislijo o vprašanju, ali jim ni namera vani nemški most do Adrije nevarnejši nego naše težnje po narodni in jezikovni enakopravnosti!

Mi torej gotovo nismo nasproti kompromisu in izlasti ne kompromisu z Italijani. — No, tako sporazumljenje mora biti res kompromis, to je, vsaka stranka mora nekaj popustiti, oziroma nekaj dati, ne da bi se pri tem morala odreči svojim načelom.

A sedaj oglejmo si malko, kdo bo imel koristi od nenavadnega vseučilišnega gibanja na Dunaju!

Do sedaj so bili Lahji, kakor skoraj v vsakem političnem vprašanju, tudi s svojo zahtevo po laški univerzi popolnoma osamljeni. Nemci so sploh nasproti vsaki nemški šoli, Jugoslovani pa niso mogli podpirati želje Lahov, tistih Lahov, ki jim v Gorici, v Trstu in v Istri nočejo dovoliti niti najrevnejše ljudske šole za tisoče in tisoče ukažljivih otrok, tistih Lahov, ki v istrskem deželnem šolskem svetu delajo vsaki-krat največje težave osnovanju kake revne slovenske šole, akoravno je že uradno konstatirano, da bi se moralo v Istri vsaj 120 slovenskih ozir. hrvaških ljudskih šol ustanoviti, ako bi se hotelo pokriti vsaj najnujnejšo potrebo.

Čisto naravno je bilo torej, da so poklicani zastopniki slovenskega in hrvaškega

naroda na Primorskem v svoji znani spomenici na dra. Koerberja precizirali svoje stališče v zvezi, da bi mogli Hrvatje in Slovenci privoliti v ustanovljenje univerze v Trstu le pod pogojem, da bi bila ista utrkaviščna, to je: laška in slovensko hrvaška.

Malo dni za tem se je doznalo, da se je vlada odločila za laško juridično fakulteto v — Roveretu. Lahji so zagnali krik, no vsa njihova agitacija ne bi jim nič koristila, ako ostanejo, kakor do sedaj — osamljeni!

Ravno v tem trenutku pa so jim prišlo na pomoč dijaki tiste narodnosti, ki je bila in je od Lahov veliko huje in kruteje zatirana, nego je sploh bila kedaj zatirana laška narodnost od Nemcev!

Lahji, ki v vsej Avstriji ne bi našli podpore za svojo laško univerzo v Trstu, se bodo sedaj lahko sklicevali na same Jugoslovane, ki jih pozdravljajo s himno društva »Lega nazionale«!!

Kako korist pa bodo imeli Jugoslovani od tega? Ali jim dovolijo morda Lahji kake šole (saj je v Trstu in Gorici le od Lahov odvisno, da dobijo Slovenci ljudske šole, ker ima te šole vstanovljati in vzdrževati edino le v laških rokah nahajajoča se občina tržaška, oziroma goriska!)? Ali so morda Lahji v to privolili, da bodi vseučilišče v Trstu dvojezično?

O tem se niti ne govori! Vse, kar se morda pričakuje od podpore Lahov, je to, da se bodo smela na dunajskem vseučilišču tudi za naprej naznanila različnih slovenskih dijaških društev objavljati v enem ali drugem slovenskem jeziku!

Ali je ta pravica res toliko vredna, da se radi nje ponuja Lahom tako izdatno pomoč za njihovo agitacijo za laško vseučilišče v Trstu?

Naj se nam ne govori, da so one poulične demonstracije premalenkoste, da nimajo vpliva na vlado. Ravno v vprašanju laške univerze so poulične demonstracije v Inomestu provzročile, da se je začela vlada intenzivneje baviti s tem vprašanjem in je isto vsaj kolikor toliko vgodno rešilo za Lahe.

Mi nismo proti kompromisu, to ponavljamo; no, na podlagi tega kompromisa moramo doseči vsaj toliko, da bode naš narod na Primorskem mogel vsaj kulturno živeti in ne životariti po krivdi Lahov kakor kaki Hotentoti brez šole in brez pouka.

Dalmatinski Hrvatje so Lahom za ceno sporazumljenja ponudili laške šole, primorski Italijani pa so v istrskem deželnem zboru za ceno sporazumljenja od nas zahtevali narodni — s a m o m o r.

Nasproti takim dejstvom je menda vendar potrebno, da za hipne malenkostne vspehe ne izpostavljam največji nevarnosti ves naš narodni obstanek na Primorskem. Saj o tem menda ni dvoma, da bi bila samo-laška univerza v Trstu začetek popolnega poitalijančevanja našega uradništva, potem naše inteligence in na poslednjem vsega našega naroda v teh krajih.

Do takih posledic pa ne sme priti. Primorje je prevažen del naše jugoslovanske domovine, da bi sami pomagali kupiti grob svoji narodnosti! Trst pa je naše okno v svet, katerega si ne smemo pustiti zapreti, ako hočemo kakor narod živeti in ne le životariti, hirati in na poslednjem poginuti! Ne dajmo se torej zavajati od hipnega navdušenja, ampak pokažimo vselej, da smo zreli politiki in trezni računarji.

so sledili stalno rastoči vspehi: v Brnu, Plznu, Pardubicah, Hrudimu, Kralju. Gradcu itd.; tudi v Pragi igrala je ponovno na raznih koncertih in prireditvah.

Ob slavnosti Viktorja Huga meseca februarja 1902. došlo je Mariji Heritesovi laskavo povabilo k sodelovanju na velikem koncertu, ki se je vršil v arkadni dvorani pariške mestne hiše; potem je svirala še istotako z umetniki velikih imen na soareji na čast gostom, došlim iz celega sveta v Pariz. Na glasovirju jo je spremljal kapelnik pariške komične opere Burgeois.

Po Parizu je nastopila Marija Heritesova v Londonu na raznih koncertih, posebno na velikem koncertu povodom kronanja angleškega kralja. Na to pa se je polala po kratkem odmoru na Rusko, da tamkaj na povabilo slavne ruske umetnice carske solistke gospe Marije Garlenko Dolina, nastopi z njo v vrsti koncertov na raznih krajih. Vrhunec

Rusko-japonska vojna.

Trst, 14. marca 1904.

Zadnje dni je pridno funkcioniral aparat za produciranje lažljivih vesti na škodo ruske vojske. Izlasti so te dni širili vesti o slučajih upornosti in odrekanja pokornosti v ruski vojski. Ali proti tem vestem je nastopila klasična priča: neki angleški general, čegar izpovedbe beležijo tudi nekateri dunajski listi, ki je potoval iz Port Arturja, zatrja, da se je uveril, kako diven je ta ruski vojak, tak, da se mu more težko kateri drugi primerjati izlesti glede udanosti, zvestobe in žilavosti v službi. Z rezervisti, ki so bili prvi odposlani iz Blagovješčenska v Cickar so dali naravnost sijajnih dokazov o onih vrlih. V 11 dneh so prehodili 500 vrst, a prve dni so morali na predgorju Hingana pretrpeti nad 35 stopinj mraza. Južneje je bila temperatura blažja, ali tu so jih zopet jako ovirali vetrovi. In vendar ob vseh teh neugodnostih ni zbolel noben vojak, razen, da je nekaterim zamrznil nos in ušesa. To je najboljši dokaz o moralni vrednosti ruskega vojaka in o njega fizični konstituciji.

Dalje se je te dni mnogo kričalo o velikanskem navdušenju Japonske za vojno. Toda za to navdušenje nam daja pojasnila neko drugo poročilo, iz katerega izhaja, da se prebivalstvu inzularnega cesarstva prikriva resnica in da se isto zatrja s poročili o velikanskih zmagah Japoncev na kopnem in na morju. Sicer pa morejo čitatelji presoditi iz dveh brzojavk, koliko ima Japonska resničnega razloga za navdušenje in radost. Oni dve vesti se sicer ne nanašata na dogodka na bojišču, ampak na — japonske finance. Japonsko finančno ministerstvo je prisiljeno že sedaj izdati »bone« za 100 milijonov jenov. Kaj je bon? Bon je obveznica, da oni, ki ga je podpisal, plača pozneje toliko in toliko. Bon je torej sredstvo, s katerim si pomaga država, kadar je v stiski radi — pomanjkanja denarja. Japonski finančniki so torej že sedaj v stiskah, sedaj, ko vojna še niti ni prav začela. Kaj bo še le, za leto in morda več. In s to močnostjo moramo računati. Iz dobrega vira smo doznali mi o izjavi vrhnega generala Kuropatkina, da se bo vojna zelo zatezala, ker ruskih odločilnih krogov trdni sklep je, da se ne omeje na to, da zavrnejo drzni napad Japoncev, ampak hočejo dati tem poslednjim lekcijo, ki jo bodo občutili desetletja in desetletja. Ruske priprave bodo torej zelo razsežne glede števila vojske, nje razvrščenja in nje preskrbljevanja, da bo zadostno vsem zahtevam vojne taktike, taktike in strategije. Ponavljamo, da smo to doznali iz dobrega vira. Da je temu res tako, pričajo odredbe za gradnjo obhajalske železnice. En del mora biti dovršen do 14. avg. Iz tega je razvidno, da vodstvo ruske vojske računa na dolgo trajanje vojne. A kako naj vstraja Japonska tako dolgo, ako jej že sedaj trda gre v finančnem pogledu? Mi smo že takoj začetkom vojne povdarjali, da je državno gospodarstvo Japonske razsuto in da so nje gospodarski odnosi podobni piramidi, ki stoji na — svoji špiči. Zato tudi nismo verjeli triumfujočim sporočilom iz Tokia, da se prvo japonsko posojilo 100.000.000 podpisano v štirikratnem znesku. In sedaj je res prišlo na dan, da je bilo od tega posojila ob početku vplačevanja dne 1. marca podpisano samo 97%.

Lagalo se je torej ne le o dogodkih na bojišču, ampak tudi o ekonomičnih sposobnostih Japonske. Situacija na kopnem je do tega hipa ta, da Rusi stoji se svojo glavno silo ob reki Jalu se svojim utrjenim sredi-

teh koncertov je bil niti v carskem gledališču v Krasnem selu, kateremu je prisostvovala carska rodbina in za katerega je Heritesova dobila carski dar, krasno zlato uro s spominskim napisom.

Dne 3. novembra 1902. priredila je Marija Heritesova svoj samostalni koncert v Bösendorferjevi dvorani na Dunaju z nenavadnim vspehom. Vsi dunajski listi izrekli so ji polno priznanje o njeni izredni umetnosti. Na to je nastopila še večkrat na Dunaju, na Češkem in Moravskem ter v Ljubljani in v Celju, v Budimpešti in drugih krajih. Lansko poletje vsprejela je Marija Heritesova povabilo tudi od gledališkega ravnateljstva v Ištu ter je tamkaj svirala s tako odločnim vspehom, da so si zagotovili njeno sodelovanje za slavnostni koncert, kateri se bo vršil prihodnje leto ob prisotnosti cesarskega dvora.

Koncert češke umetnice Marije Heritesove.

Jutri zvečer vršil se bo v dvorani »Schiller« koncert slavne češke umetnice na gosli Marije Heritesove. Natančni program tega koncerta priobčimo jutri, danes pa podajamo čitateljem nekoliko podatkov o mladi češki umetnici.

Marija Heritesova se je rodila v Vodnanih na Češkem in vzrasla v osem vzdušji, ki je vladalo v njenem rojstnem kraju v času, ko je to tiho južnočeško mesto bilo zanimivo kakor bivališče znane češke literarne trojice: Julija Zeyera, Otokarja Mokréga in Frančiška Heritesa, očeta virtuozijske Heritesove. »Idila vodnjanske« je v njeno nežno dušo vdahnil svojo plemenitost mišljenja gorki, čut ljubezna do umetnosti in največjo resnost v delu, ter je v njej budila hrepenenje po onih ciljih, h katerim vede umetnosti posvečeno življenje. Zgodaj se je pojavila njena glasa-

bena nadarjenost in začela se je učiti igre na gosli. Kakor mala deklica prepeljala se je Marija se svojimi starši čez ocean in mogočni utis pomorske vožnje je imel gotovo ne majhen upliv na njen duševni razvoj.

Bivanjem v Ameriki pa je posebno pridobila trdnost volje, katera ji je pomagala premagati vse zapreke, in pa krepko orisano samostojnost značaja, ki je mlado deklico, imajočo v očeh samo svoj cilj, nosila preko vseh neprijetnosti in težav.

V Clevelandu je obiskovala se svojo sestro javno ljudsko šolo in vsled tega obvlada angleški jezik. Vrnivša se v domovino je bila vsprejeta na praški konservatorij, kateri je dovršila z izbornim vspehom na slavni goslarški šoli profesorja Ševčika.

V široko javnost uvedel je Marijo Herites »Spolek českých žurnalistů« v svojem koncertu dne 2. januarja 1902. Na tem si je pridobila prve umetniške favorite, katerim

IRST — ul. Paduina 19. — IRST

Restavracija

„Alla Stazione“

je danes in vsaki dan
veliki koncert.

Z mastnim pudrom „Unique“
gospe Oiseau, se zadobi najlepše polt. Cena
skatljice K 1.20 in 2.40. Zavitki po 60 st.
v pismu.

Zalogo ima IVAN KAINER
— Gradec, Bahnhofgürtel številka 67. —

Izjava.

Podpisana preklicuje žalitve, ki sva
jih izrekla javno proti davčnemu eksekutorju
g. Frau Amf v Sežani in obžaluje vse
one žaljive izraze.

V Sežani, dne 10. marca 1904.

Josip Rebec št. 80.
Anton Macarol št. 41.

Knjigovodja

in korešpondent, najboljša moč, se išče.
Isti mora biti več slovenskega, itali-
janskega in nemškega jezika. Prednost
imajo samci in isti, kateri se umejo o
kožarski stroki.

Prosilci naj se obrnejo na naslov:
Andrej Jakil, tovarnar kož Rupa p.
Miren pri Gorici.

Debelost odstranjuje

hitro (razjame, neškodljivo) Thielejev čaj za
odpravo debelosti. Zavitek Mk 1.25, 4 zavitki
fr.co (s povzetjem) od tvrdke **Ludw. Thiele**
Mannheim. (Pošiljatev se vrši potem
avstr. lekaren)

Vydova tovarna žitne kave Praga VIII.

Izvrsten okus dobi kava ako
ji, prmešate

VYDROVE ŽITNE KAVE

Poskusite! Poštna 5 kg po-
siljka 4 K 50 h franco.

Vydova tovarna žitne kave Praga VIII.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z me-
deno žico, od umetnih cvetlic s tra-
kovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenuke.

Najnižje konkurenčne cene.

Varstvena znamka: **SIDRO.**

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano *izvrstno, bolečine
blažeče mazilo*; dobiva se po
80 stot., 1.40 K in po 2 K po
vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod pr-
ljubjenega domačega zdravila na
se pazi edino le na originalni
steklenice v zavitkih z našo var-
stveno znamko „**SIDRO**“ z
Richterjeve lekarne in le tedaj je
gotovo, da se sprejme originalni
izdelek.

Richterjeva lekarna pri slatnem levu v Pragi
I. Elizabetine ulice 6.

Svoji k svojim!

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso štv. 47. — TRST.

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in
šepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in
zlatih predmetov ter poprave šepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

M. AITE

velika zaloga z manifakturnim blagom
ul. Nuova št. 36 vogal ul. Lazzaro, s podružnico ul. S Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svoj-
zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico *zato*, da
more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih
tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, cvratnice, tu je velikanski
izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtčev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža,
ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine,
raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave
in narodnih trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatančnejše
po cenah, da se ne boji konkurence.

Kupljeno blago, katero slučajno ne bi ugajalo se zamenja, ali pa se vrne tudi denar brez
nikakih zadržkov.

Poskušati za se prepričati!

Martin Krže - Trst

Trg S. Giovanni št. 1.

Priporoča svojo trgovino s kuhinj-
sko posodo vsake vrste bodi od porcelana,
zemlje, emajla, kositarja, ali cinka, nadalje
posamentarije, kletke itd.

Za gostilničarje pipe, krogle, zemljeno
in stekleno posodo za vino.

Razpošilja na deželo.

Zaloga kuhinjskih in kletarskih po-
trebščin od lesa in pletenin, šafov, brent,
čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit
in vsakovrstnih košev, jerbasov in metel
ter mnogo drugih v to stroko spadajočih
predmetov.

Postrežba na dom. Cene zmerne.

Kleparska delavnica

VALENTIN LUZAR

TRST - Ulica Belvedere štv. 24 - TRST

priporoča svoje kleparske izdelke
za stavbe in gblanterijo.

Posebnost: žlebovi od pocinjenega kositra.
Svojim cenjenim rojakom, posebno pa stavbinskim mojstrom
se toplo priporoča.

Cene zmerne. Postrežba točna.

Posojila

ne manjše od 10.000 kron
na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma štv. 6. - TRST. - Ulica Caserma štv. 6.
(Posredovalci izključeni).

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia štv. 11. — TRST.

Velik dohod fuštanja veleurl v najnovejših risanjih.

Zaloga perila in imbotiranih pogrinjal, zimskih srajc, srajc od fuštanja
ter belih v velikem izboru kakor tudi ovratnikov in kravat. Vezanine
in moderci. Snovi od same volne za obleke za ženske. Blago za delavske
hlače in izdelki za delavce.

Šunka s kožo

po gld. 1.--, brez kože 95 kr, suho meso
78 kr, slanina 82 kr, prešičevi jeziki 1 gld,
goveji 1.20 gld, glavina bre- kesti 45 kr,
dunajske salame 80 kr, prave boljše 1 gld,
iz šunka gld. 1.20, ogrske za mesec julij
1 gld. 95 kr, (vsak mesec 15 kr. dražje)
velike klobase 20 kr, pošlja le dobro, pošteno
blago od 5 kg. naprej proti povzetju.

Janko Ev. Sirc, Kranj.

Velik dohod snovij za moške in ženske obleke same novosti.

Bogat izbor drobnarij za krojače

Naslednik FR. HITTY
Alojzij Galperti
TRST
Barriera vecchia 13.

FILIJALKA

c. kr. privat.

AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu

sprejema:

IZPLAČILA V KRONAH

na blagajniške nakaze prinoscu	na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
» 30 » » 3 %	» 8 » » 2 1/2 %
	» 30 » » 3 %

v zlatih napoljnih na izplačilna pisma

proti 30 dnevni odpovedi 2 %	proti 30 dnevni odpovedi 2 %
» 3 mes. » 2 1/2 %	» 3 mes. » 2 1/2 %
» 6 » » 2 1/2 %	» 6 » » 2 1/2 %

Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova
obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja
bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.

Bancogiro v kronah
z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago.

Krone in zlati napoljoni na tekoči račun
po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do
časa in sicer po roka odpovedi.

Izdaja nakaznice
za Dunaj, Budimpešto, Brno, Karlove vari, Reko,
Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb,
Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inmost,
Celovec, Ljubljano, Line, Olomuc, Saaz, Solnograd,
prosto stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo
deviz, drobiža in vrednostij.

Sprejema iztirjevanje
taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh
drugih iztirjevanj.

Daja predujme
na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih.

Krediti na karikacijske listine
se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih
mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma
se izdajajo v katerikoli mesto.

Hranila.

Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in
srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna
zavoda.

Menične nakaznice.

Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice
„Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah
po dnevnem kurzu.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V
prodajalnici ima tudi zalogo pe-
rila za delavski stan po izvenredno
nizkih cenah. Izbor boljših in
navadnih snovij.

VELIKI IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Avtorizovana krojačnica.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Spljetu

Kupuje in prodaja Denarne vloge vsprejema

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih
obligacij, areč, delnic, valut, novcev in deviz. v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do
dne vzdiga.

Promete izdaja k vsakemu krehanju. Promet s čeki in nakaznicami.

Polno vplačani akcijski kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje Daje predujme na vred. papirje.

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale Zavaruje srečke proti kurzni

knjone. izgubi

Vinčuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkasso menic. Borova naročila.